ЭЭ 5 МУНGЭ. *Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!*

BURIAAD-MONGOL YNEN

exolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mon-Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed ialiis Respyблikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba fsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriiin oorgan

№ 126 (2159)
1937 onoi ijyyniiin
4

14-xi ZILƏE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

Xyygedei „zişeete" ba turşalgiin saadnuud şinedxegdexeny

RSFSR-ei gegeeryylxe Aradai Komisaar nyxer A. S. Bybnoov bolbol, xyygedei „zişeete" ba turşalgiin saadnuudii şinedxeze ondoo bolgoxo tuxai prikaaz gargaba.

Zişeete ba turşalga—yzyylemziin gedeg hurguulinuudii jyriin bolgozo şinedxexe tuxai RSFSR-ei Arkomsoveedai apreeliiin 20-noi togtool bolboi, xyygedei „zişeete" ba turşalgiin saadnuudta entegşe xabaadaxa jym geze nyxer Bybnoovoi prikaaz soo xelegdene.

Eneentei xamta gegeeryylxe Arkomaad ba bişeş Arkomaaduudai sistieemede baihan „zişeete" ba turşalgiin saadnuudii jyriin saad bolgoxo gezeşiidxegdebe.

(b) P-iin CK—nyxer Staalinda

lingee arbangurbadugaar deere suglaraad baihan iniin bolьşeviiguud bolK(b) P-iin CK-da ba xainyxer Staalin,—Tanda ree bolьşeviig xaluun bayrgene.

eed Ukrajiina bolbol byeed xolboontoi negen bolьşeviig paartiin ba Staalin, Tanai udaridale jabaza eeriingee gyazaxuin ba kylьtyyren iin gaixamşag haixan garnan baina.

lşiin zilnyyd bolbol so baiguulaltada, azyiledbeydee azalda ba kylьtyyont deere soveed Ukraşine şine ilaltanuuaza garhan zilnyydenь olno.

ajiina bolbol xysete soindyystriin respyybligon xubilagdaba. Ukrayndehen arad zonoi aa xydelmerişen angi eneer-teexnikiin kaadurgahan baina.

jiniin kolxoozuud organ ba azaxuin talaar e. Xydee azaxuin egeel teexnikeer—traaktorr, kombajnanuudaar, şiinanuudaar soveed gyzyghee xangagdahan, on niitiin dundhaa xeba mingan emxidxegşektoriistnuudii ba komrnuudii debzyylen garkolxoozuud bolbol agikiin deede şatada garina.

ndo hain urgasa xuriaad, Ukarjiiniin sovxooba kolxoozuud bolbol oi erxim urgasii xuriaaar beledxeze baina.

d Ukrajiiniin zavooaxtanuud ba kolxoozuuaalan deegyyr staxaaixydeleen urgan debze-

in baiguulaltiin ilaltaolbol Soveed Ukrajiiniin re, nauuka, hurguuli, ba aradai uran haixaotoigoor debzen xygzexe ii xangaba.

l iime baixa byrinь, krajiiniin bolьşeviiguud şine ysloovido, daisanai ozo ba xojor niuurtai a gargaza baihan yslooreentei temesexe talaar Staalin, Tanai zaabaridyyrgeegyin tylee bixedeşineen xynde zemeihanaa ulam xursaar ze oilgozo bainabdi.

kiis bandiiduud, ede agnuulşad ba diversaanbolbol manai ohol naba amagalan sedxilii, iniin zarim negen mozoi udaridagşadai hoxorlig an jabadalii aşaglan xepaartin aparaadta, n udaridagşadai tuşaalveedai oorganuudta şurrohon, Kiijevei paartin zaaca dotor byxeer huubaigaa.

ner xeden zilei torşo do azyiledberi, traansport, azal ba kylьtyyren deere eehediingee xoydelmeri xehen baina.

nee BK (b) P-iin CK-ai mzaar ede bandiiduud egdeze todoruulagdanan aa buta soxigdohon xoited nei xeze baihan xoydelmeriiin xem xemzyyrenь ulam todo bolzo ygebe. Xerebeede, zinoovьjevtontroockitonoi xorologşod, baruunaixinai ba nacionaliistnuudai şaajkiin aagentnuud sag doroo eliryylegdehen baigaa haanь soveed Ukrajiiniin ilaltanuud yşee jixe baixa hen.

Nyxer Staalin aa, manai xural xadaa BK (b) P-iin CK ai pleenymei togtoomziin yndeheer Ukrajiiniin BK (b) P-iin yngergehen hungaltiin dyngii ba paartin-politikan xydelmeriii şinedxexe talaar xegdehen tyryyşiin alxamuudai dyngii byridxene.

„Azaxuin amzaltanuud bejeereeş xadaa, myn tedenei bexi bata ba urta udaan baixa şadalanь xadaa, byrimhen ba byxeli deeree paartin emxilgiin ba paartin poliitikan xydelmerinyydei amzaltanuudhaa bolxo jym, iime erxe baidalgyi bolbol azaxuin amzaltanuud elehen deere baiguulagdahan baişaza bolxo jym". gehen Tanai zaabariii Ukrajiin bolьşeviiguud bataar hanaza baina.

Paartin-organizacioon ba paartin-politikan xydelmeride xamag bolьşeviig zorigooroo suxarişagyi erideer orozo, enenei yndeheer Soveed Ukrajiiniin socialiis baiguulaltii ulam saaşanь debzyylxebdi.

Kapitaliis xyrieelelge bolbol „tonriaalin ba zoxidgyi yzegdel" myn Ukrajiiniin baidalda tusgaar yyrgetei yzegdel myn geze, nyxer Staalin, bide xezeeş martaxa ygeibdi.

Faşiis xiuduurşad, tedenei baruunai-trockiis ba nacionaliis aagentnuud bolbol soveed gyrende esergyysen temesexedee, Ukrajiinada tusgaar anxaral tabidag baina. Xorologşod, şpioonuud, diversaantnuud teeşe tusgaar heremzetei baixii bidenhee, Ukrajiiniin bolьseviiguudhaa erigdexe baihaniii oilgonobdi.

Ylyy medeeşerxexe, amagaIan, hanaa amar huuxa jabadaltai xaira gamgyi temeseze, kriitike samokriitikii niuur saxiltagyi jabuulhanai yndeheer paartin, soveed, komsomooloi, profsojuuzai organizaacanuudai xydelmeriiin şanarii haizaruulxabdi.

Paartin, soveed ba azaxuin kaadrnuudai poliitikan bolbosoroltoi ba bolьşeviig xatuuzaltai bolxo zorilgii ba bolьşeviizmii sudalaxa zorilgii deere tabixabdi.

Leenin—Staalinai paartiiin xeregte beje sedxilee xuu ygehen, eeriingee paartiiin etigeltei xybyyd myn bolxo tuladaa, baruunai—trockiis ba nacionaliis gaadinii, Gestapoogoi ba Poolьşiin faşiistnuudai agentuurii eliryylen olzo halgan soxixo xeregte xamag xysejee gargaxabdi.

Ukrajiiniin K (b) P bolbol BK (b) P-iin tyryy zergede jabaxiinь tulada, soveed Ukrajiina bolbol soveed Xolboonoi erxim nege xubi myn bolxiinь tulada bidener xamag oroldoogoo gargaxabdi.

Manai Exe oronoi oboroonii ulam saaşanь bexizyylxebdi.

Byxexolboonoi Komuniis Bolьşeviig Paarti mandatuga!

Voozdi ba bagşa nyxer Staalin mandatugai!

Kiijev, main 29. (TASS).

BK (b) Paartiin Leeningraadai goorodoi Komiteedai Pleenym

Leeningraad, ijyyniiin 1. Ijyyniiin 1-ei yder BK (b) Paartiiin Leeningraadai goorodoi komiteedai pleenym bolbo.

Pleenym deere BK (b) paartiiin Leeningraadai goorodoi komiteedai sekretaarьnuud ba biyrooji niuusa hungaltaar hungaza olbo.

Leeningraadai goorodoi komiteedai negedyygeer sekretaarьta nyxer A. A. Zdaanov, xojordoxi sekretaarьta nyxer A. I. Ygaarov gegşed hungagdaba.

BK (b) Paartiiin Leeningraadai gorkoomoi biyroogoi geşyydte nyxed: A. A. Zdaanov, A. I. Ygaarov, V. I. Şestakoov, S. I. Lykьjaanov, S. M. Soobolev, I. I. Alekseejev, P. I. Smoroodin, K. I. Kasiimov, V. S. Volciit gegşed hungagdaa.

BK (b) Paartiiin Leeningraadai gorkoomoi biyroogoi geşyydei kandidaaduudta nyxed: I. S. Kaspaarov P. I. Ivanoov, M. K. Riimşan, S. P. Kyznecoov gegşed hungagdaba.

(TASS).

Rastorgyyjev ba lilьçenko gegşed plaaneriin Byxexolboonoi rekoord baiguulba

Moskvaa, ijyyniiin 1. (TASS). Koosarevai neremzete SSSR-ei Centraalin aeroklyybei, kombriig M. S. Deejç tyryytei spoortiin komiisa bolbol, soveed planeriizmiin maasternuud V. L. Rastorgyyjev ba V. M. Iilьçenko gegşedei nii delge tuxai spoorton komisaarnuud Trynoova ba Vaarşaavski xojoroi xyrgehen materiaal ba protokoolnuudii, myn tereşelen styyrman Şepelioovai xyrgehen niidelgiin xemzyyrii main 31-nei yder xaraza yzebe.

Soveed planeriizmiin maaster Iilьçenkiin 407 kilometr 660 meetr soo buungyi sexe niidehenііі ynemlexe geze SSSR-ei aeroklyybei spoortiin komiisa togtoobo. Myn baha, soveed planeriizmiin maaster oordento Rastorgyyjevai 652 kilometr 256 meetr soo buungyi sexe niidehenііі ynemlexe geze togtoogdobo.

Ede xojor niidelge bolbol, gansa ba olon huuritai planeernuudai sexe niidelgiin „d" klaasta xabaadaxa ba Byxexolboonoi (nacionaalin) xolo niidelgiin rekoord myn geze toologdoxo baina.

Spoortiin komiisa bolbol, ede rekoordnuudii iime klaasaar ulas xoorondiin rekoord bolgon batalxii, ulasxoorondiin aviaaciin federaaciin (FAI-n) preziidiymde uul materiaalnuudtai xabsaruulan xyrgexe geze togtoomzo gargaba.

„SSSR N-190" flagştyrmaan samoliood ekspediicede xamaadalsagşa I. T. Spiirin niidelgiingee kaarta zoxioozo eeriingee gertee baihanai zurag.

Yzbeegei iskyystviin arban xonogto xabaadagşad Kreemlьde, paarti ba zasagai udaridagşadtai uulzaba

Nyxed Staalin, Moolotov, Kaganooviç, Voroşiilov, Kaliinin, Mikojaan, Cybaarь, Jezoov, Antiipov, Ikraamov, Xryşçoov ba Keerzencev uulzalgan deere baiba

Ysegelder ydeşelen, Yzbeegei iskyystviin arban xonogto xabaadagşad, Kreemliiin jixe ordon dotor paarti ba zasagai udaridagşadtai uulzaba. Ydeşiin egse 7çaas bolzo baixada, nyxed Staalin, Moolotov, Kaganooviç, Voroşiilov, Kaliinin, Mikojaan, Çybaarь Jezoov ba Antiipov nerjeme aliga taşalgaar ugtagdaza, zaal soo orzo jirebe.

Ene ydeşiin uulzalgiin bajarii Byxexolboonoi iskyystviin xeregii erxilxe komiteedai tyryylegşe nyxer P. M. Keerzencev neeze, bajarai yge xeleheni hyylde tyges dyyren erxete, salbaran urgaza jabaa Yzbegstaanai tylee toost bariba.

Moskvaada yngergegdehen iskyystviin arban xonogto xabaadagşadii xaluunaar xyndelze, ugtahan uşar bolbol, Yzbegstaanai aradai sedxil xydelgen şine zorig badaruulna geze Yzbeegei SSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşiin orologşo nyxer Kariimov xelebe.

Uulzalganda xabaadalsahan, Moskvaagai literatuuran, artiistnuud ba myyzekaalin oloniitiin tyleelegşed, iskyystviin arban xonogto xabaadagşad bygedeeree nyxer Kariimovii nerjeme aliga taşalgaar ugtaba,

Zaal soo nyxer Staalinda zoriuulagdahan ovaaca nerjebe.

—Aguu jixe oros zondo, soveed araduudai aguu jixe bylii xytelegşe ba bagşa nyxer Staalinda xynde ba aldar—geze nyxer Kariimovai ygejee dyyrgexedenь zaal soo baigşad ovaaca xebe.

SSSR-ei aradai artiist V. I. Nemirooviç Daançenko gegşe iskyystviin arban xonogto xabaadagşadii xaluunaar amarşalna.

Yzbegei SSR-ei gabijaata artiistka nyxer Saara Işinturaajeva gegşe Yzbeegei arad zon ba iskyystviin byxii xydelmerilegşedei nerenhee uulzalgada xabaadagşadta bajar xyrgebe. Aguu jixe proletaariiin revoliyyciin urdatee Yzbeeg zon xadaa erxe syleegyi ba uran haixanai xeregii delgeryylxe medelgyi baigaa. Exener zon xeleşegyi darlaltii yzehen jym. Mynee Yzbegstaan bolbol sengeleg xyxiyyn baidaltai zargaltai respyyblike boloo—geze nyxer Işinturaajevaa xelebe.

SSSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşe nyxer V. M. Molotov nerjeme aliga taşalgaar ugtagdaza, paarti ba zasagai nereer iskyystviin arban xonogto xabaadagşadta bajar xyrgeheneigee udaa, Yzbeegei arad zoniii, Yzbegstaanai komuniis paartiii ba terenei xytelberilegşe Ikraamovii nereleze toost bariba.

Yzbeeg ba oros artiistnuudai xamtaran xaruulhan konceert jixe amzaltatai yngerbe.

Konceertiin xojordoxi xaxadta SSSR-ei, gyrenei jixe teatriin artiistnuud Leemeşev, Pirogoov, Stepaanova, Kryglikoova, Reejzen gegşed, Varşaava ba Bryseelьde bolhon ulas xoorondiin koonkyrsede ilagşad Jaakov Zaak ba Daviid Ojstraax gegşed xabaadalsahan baina.

Uulzalgiin dyyrexe deere SSSR-ei Ulaan Aarmiiin duu ba pliaaskiin Ulaan tugta ansaamblь, SSSR-ei aradai artiist profeesor Aleksandroovai xytelberi doro jixe honir xoltoi yzegdelnyydii xaruulba.

Ene uulzalga deere aradai duu, pliaaska ba taanca bolzo uulzalga dyyrehen baina.

PAARTIN HURALSALAI „SIZOON“ YRGELƵELHƟƟR

Muxarşiberei aimagai paartin komiteed yngeregşe namar paartin huralsalai kryzooguudii komuniistnarai huralsalai xemzeegeer emxidxeze, paartin huralsalai ydernyydii togtoohon boiboş, eneenee saaşanь bexizyylxe tuxai aikoomai zyghөө biratai xydelmeri xeegyi orxihon deereheenş, zarim kryzooguudiinь huralsalai „sizoon dyyrebe“ gexe hanal tyreze, ene şuxala xydelmeriee huladxaza exilbe.

Zişeenь, Gaşain MTS-ei dergedexi paartiin istoori yzexe kyrzoog anxan exilee yzexedөө, xeşeeldee hainaar xandadag baihan aad, hyylei yjede 40-50 proceentanь xorobo.

Muxarşiberei ceentr dexi kryzoogoixid (propagandiist Kovalioova) apreelь hara boltor xeşeeldee taharaltagyi jabahan aad, hajanai eneenhee taharxa jabadalanь oloşorohon baixa jym. Main 11-nei xeşeeldee 11 huragşadhaa 5 xyn xeşeeldee jireedyi. „Erdem“ sovxoozdo baihan komuniistnar Xonxoliin MTS-ei komuniistnaraar xamtaraza polithurguulida hurxa johotoi aad 1937 on soo xeşeeldee oroi nege daxin jirehen baina.

Gansa gansaaraa baihan komuniistnarai huralsalii xaraa haa byri hula baina. Erdenijeva, Mikalioov ba Kondraatьjev gegşed mynөөş xyrter jamarş hurguulida huraagyi baihaar. Aimagai paartin komiteed propagandiistnartaigaa zyblөө-seminaar xexe geze nege xeden togtool abhan baibaş, mynөө xyrter jyme xeegyi. Propagandiistnaranь, ilangajaa geegdegşe huragşadtaa anxaralaa baga tabidag, tedener zaahan teemee urdaa baihan zorilgonuudaar ujalduulza zaahan teemee urdaa baihan zorilgonuudaar ujalduulza zaadaggyi baina.

Muxarşireberei aimagai paartin organizaaciin olonxi kryzooguud ebeldee yzeze baihan teemenyydee dyyrgelgyi zun bolxodonь orxizorxidog deerehee xoito ziliinь ynөөxil yzehenөө dabtadag bolzo zuurşanxai.

C. Nimiin.

ULAAN-YDIIN GORKOOMOI TOOSOOTO ELIDXEI

Xojor zil xaxad sag tuxai paartin gorkoomoi xydelmeriiin toosooto elidxel boloogyi. Ene yje soo manai aguu jixe SSSR-ei aradai azaxuin ba sojol kylьtyyriin jixenyyd ilaltiin xubi Ulaan-Yde goorodoiş baiguulaltada bii. Gebeş, dutuu dunda xydelmerimnai byriş olon baina,—geze nyxer Bujantyyjev elidxelei exilbe.

Goorodoi azaxuin baiguulaltada negen gol dutagdal bolxo asuudal—Ulaan-Yde goorodoi zonoi too 1923 ondo baihanhaa mynөө 6-daxin olon bolhon baixadanь goorodoi aradzonoi baixa baira miin xojor xaxad daxin nemeegdehen baina. Saaşaa, goorod deerexi azyiledberinyydei tysebei dyyrgeltenyydii, xydelmerişen kaadranuudai olon bolzo baihaniii, goorodoi zooniin xydөө azaxuin baidal tuxai, sojol kylьtyyriin talaar jamar amzalta ba dutagdalnuudai bii tuxai nyxer Bujantyyjev delgerengiigeer xelebe.

Kontrrevoliyycen naciona-liistnarai xorololgo ba tedenei xoişolongii tyrgenөөr usadxaxa bolood tedeniii yre yndehegyigөөr eliryylen ygei bolgoxiin tuxai paartin byxii organizaacanuudai ba komuniistnar byxenei zorilgii şiglyylen xeleed nyxer Bujantyyjev elidxelee dyyrgebe.

Nyxer Bujantyyjevai elidxel xadaa paartin komiteedai xydelmeriiin toosoon bişe, azalai gy ali soveedai organizaaciin toosoonoi elidxel mete udxatai ba paartin gol xydelmeri tuxai xalta mylte dairaad garhan. Gorkoomoi xydelmeriiin alduu dutuuji samokriitikiin johoor toboiso zaaza, tereeniii jaaza tyrgenөөr zahaxiin bolьşeviig tobşolol gargaza nyxer Bujantyyjev xeleegyi gezeyge xelehen nyxed bulta ton zybөөr zaaba.

Nyxer Bujantyyjev өөriingөө elidxel soo zam traansportnuud tuxai xeleegyi. Tymer ba uhan traansportiin xydelmeri tuxai gorkoomoi ba gorsoveedai zyghөө jixexen hanalaa tabimaar halbarinь myn geeşe.

Soveedai oorganuudai hungaltiin dyteleze baixada şine Konstituucii azalşanai dunda hainaar nebteryylxe xydelmeri gorkoom ba gorsoveed xenegyi. Nyxer Bujantyyjev elidxelei xediiş soveedai xydelmeri deere bolgon xelbeş Konstituuca tuxai dairangyi garhaniinь gaixaltai. Paartin propagaandii xytelberilxe talaar gorkoomoi xydelmeriiin jaaşagyi muu baihan tuxai faaktnuudii zaaza nyxer Namoolov xelebe.

Ulaan-Ydiin goorodoi kyystiin suglaan deere

—Gorkoomoi xydelmeriiin alduu dutuuji niuur saxiltagyi sexe samokriitikiin johoor zaaza xelxiingee orondo „gexe mete, saaşanь“ gexe zergeer nyxer Bujantyyjev xoohon taabari udxataigaar xelebe. Ene xadaa gorkoomoi xydelmeride yninei xadaşhan meetod geeşe. Aradai daisan trockiistnuud, xorologşodoi yni udaan azyiledberinyyd deere baixadanь, onşotoi xursaar eliryylxiin oroldolgo xengyi „gexe mete, saaşanь“ gelsөzel gorkoomoixid huudag hen. Nyxer Bujantyyjev bolbol tygesxeleegee yge soo „gexe mete, saaşanь“ geed orxihon ygee delbelen xelxii erilte xexe baina—geze nyxer **Brodiin** xelebe.

—Paartin exin organizaaciin xydelmeride gorkoomoi instryykternyydei tuhalamza yzyyldeggyi ba paartin propagaandii gorkoomoi muugaar xytelberildeg tuxai nyxer **Kloçkoo** kriitikelebe.

Gorkoom bolbol istooriin asuudalnuudaar xydelmerildeg zonoi xydelmeriiinь ideologiis talaar xerzerөe zyb xydelmeriee jabuulna geeşeb geze şalgaxa johotói baigaa. Pedagogiis instityydte buriaad xele zaaөa baidag Xamagaşaalov gegşe kontrrevoliyycen nacionaliist Dambiinov gegşiin xydelmeriii jixeer magtaza xelehen aad, tereen tuşaagaa mynөө xyrter delgeriingii honor tailbari ygөөgyi. Saaşanь, kylьtyyriin instityyte xydelze baixadaa kontrrevoliyycen nacionaliist Baraadin ba trockiist Ybegenei gegşedii xydelmerinөөnь namnaxa jabadalda liberaal johoor xandahan baigaab. Tereneegee tyleө paartin mozkoomoor paartinaa gargagdahan jabadal bolbol namada martagdaşagyi hurgaal boloo—geze Akaniaanov xelebe.

Axaniaanov bolbol өөriingөө yge soo „baruun aimagai buriaaduud yndehe t xyrөө, zyyn aimagai duudai ysөөren duuh nөөnei ysloovi deere heer“—geze BK (b) P naalin poliitikada, k liyycen nacionaliis mu zerdelge gargahan jyyş xeleegyi. Tere Axaniaanov bolbol yge soo xelengyi g gentiin alduu bişe nacionaalin asuudal riingөө kontrrevoliyy lөө daldalhan hedelg —geze nyxed zyb zaa

Udaaluulan nyxed xieetov, Lamazaapov, Voolkov, Altaajev ba nov gegşedei yge xelh leer suglaanai ijyynь şiin zasedaani zabharl

* * *

Ijyynь 2-oi ydeşiin ni deere, nyxer Buja elidxel tuşaa yge xelel gorkoomoi xydelmeı saar kriitikelbe.

Aradai daisan troocl jevtan bandiduudai, xidai ba kontrrevoliy cionaliistnarai xorolo şolongii tyrgenөөr ba tedenei ylegdel ta nь yre yndehegyigөө xa paartin organizaa gol zorilgo tuxai del geer nyxer **Jerbaano**

Saaşanь paartin canuudai zyghөө kon ba profsojuuzai org nuudai xytelberilexe riee şuud haizaruul **Jerbaanov** paartin b nizaacanuudta zaaba

Buriaad Mongoloi l ciin projeektii yrge şen xelsexe ba III-xi lei tyseblelge tuxai yrgenөөr xabaaduul xeleed, gorkoomoi xy alduu dutuuji komu kriitikelheniinь zyb **Jerbaanov** өөriingөө gebe.

Udaaluulan nyxed: ko, Cedenoo, Sokolo şedei yge xelehenei nyxer Bujantyyjev t gee yge xelebe.

Gorkoomoi xydelm tuu dundanuudii zaa xi xydelmeridөө gorl xala anxarxa zyilnyy hon togtoomzii abaa

suglaan xaagdaba.

Haişaan dagagşadta anxaral tabigdanagyi

Haişaan dagagşadai gryype emxidxexe tuxai paartiin XVII xuralai togtoolii Muxar Şiberei aimagai paartin komiteed ton muugaar bejelyylne.

1933 onoi paartiin seberlegeer 11 kandidaaduud haişaan dagagşadai gryypede oruulagdahan baigaa. Gadana 3 zilee (1934-36-37 onuudta) torşo soo miin 18 xyniii haişaan dagagşad bolgozo abhan baixa jym.

Xonxoliin, Gaşain MTS ba „Erdem“ sovxoozoi dergedexi partorganizaacanuud haişaan dagagşadii abalga ba tedenerei dunda jabuulagdaxa xydelmeri xenegyi.

Zişeenь, Xonxoliin MTS 1933 onhoo xoişo miil 3 haişaan dagagşadii abhan, „Erdem“ sovxooz miil nege xyniii abhan baina. Gobeş, tedenerte 200-300 xydelmerişed, staxaanovtan udaarniguud xydelmerildeg baina.

Ene haişaan dagagşadii Maarks-Leeninei teoorioor zebseglyylen xymyyzyylxe xeregte ogto anxaral tabiaagyi.

Gaşain MTS-ei dergedexi paartin exin organizaaca xamta 10 haişaan dagagşadtai aad, tedeneigee dunda biratai xydelmeri jabuulaagyi, 10 xynheenь miil 4 xyniiinь huralsalda xabaaduulagdahan, 6 xyniinь xaanaşhurdaggyi baina. Haişaan dagagşadta ene meteer xandaxa jabadal Muxar Şiberei paartin organizaacada gansal ene bişe.

„. . . Haişaan dagagşadai gryypenyydte hanal bodoloo haitar tabiza tedenei dunda yzel idieen ba poliitikiin bolboson xydelmeriii ynexөөrөө exilexenь şuxala baina“—geze nyx. Kaganooviç xelehen baina.

Nyx Kaganooviçiin ene şuxala zaabariii Muxarsiberei aimagai paartin organizaaca bolbol xedexen haişaan dagagşadii abza joho dyyrgen gryype „emxidxeehee“ bişe, tedenei dunda jabuulxa gol xydelmeriee martazarxihon baina.

Ene şuxala asuudalda Aikoomoi şine sostaav onso anxaralaa tabixa johotoi

C. **Nimiin.**

BOLЬŞEVIIG PRINCIPIAALIN BA EMXILGIIN JOHO

Moskvaagai ba Leeningraadai goorodoi paartin konfereencenuud dyyree. Ede konfereencenyydei xydelmeriiin xoinohoo manai paarti ilangajaa xursaar şirten azaglaza baigaa. Ene xadaa, genetiin xereg bişe. Ede konfereencenyyd xadaa, bolьşeviiguudai ton jixexenyyd xytelexii otriaaduud bolxo baina Edener xadaa, paarti ba tereenei Centraalin Komiteedai şiidxeberiii jaaza oilgoxob, jaaza bejelyylxe xeregteib gehen bodoto zişee xaruulxa johotoi geze hanaxaar baina. Teed, ene xojor konfereencenyyd bolbol өөhediingөө zorilgonuudii amzaltatai dyyrgee geze mederexe xeregtei.

Moskvaagai ba Leeningraadai bolьşeviiguud bolbol өөhediingөө ebdeşegyi nigta ba bexi baihanaa, Staalinai Centraalin Komiteedta xizaarlaşagyi duratai ba bejee ygehen baihanaa konfereenciin niuur deere şine xyseer demonstraacalan xaruulaa. Ene xadaa, Centraalin Komiteed ba nyxer Staalinda xandaban xaluun sunaltai ygenyydte, BK (b) P-iin Centraalin Komiteedai pleenymeer ba nyxer Staalinaar nairuulagdahan paartiin mynөө sagai zorilgonuudii gynzegiigeөr oilgohon jabadalda elixen xaragdana Centraalin Komiteedai pleenym deere nyxer Staalinai xelehen yge bolbol paartin organizaaca byriin, bolьşeviig byriin xydelmeride zamii xytelexe odon ba tugiinь boloo.

Gansal bide, komuniistnar, bidentei xamta oron ulasai byxii azalşan bişe, myn manai daisadş xadaa, Soveed xolboon bolbol jamar aguu jixe tyyxete amzaltanuudii tuilaab geze xarana. Socialiizmiin ilalta tyges dabxiitii zogsoozo şadaxa xysen ygei. Zygөөr manai paartiin Centraalin Komiteed ba nyxer Staalin bolbol amzaltanuudai өөrtөө hyyder talatai baihan tuxai eseitegyi bi tende hanuuldag baina Nyxer Staalin bolbol paartiin Centraalin Komiteedai Pleenym deere ene talaar iigezə xelehen baina:

„...Jixexenyyd amzaltanuud ba jixexenyyd gyiseelnyyd bolbol poliitikada jixe doloroogyi xynyydte ohol hanaaamar baidal, amagalan sedxilte zan, bejedee xanangi baidal, xeterxeigeer bejedee naidaxa jabadal, jixerxyy hanaa ba hairxuu zan ysөөn bişe tyryylдeg baina. Hyylei sagta manai dunda too tomşogyi olon hairxun zon bii bolhoniii taa nar arsaza şadaagyit. Socialiis baiguulaltiin talaar garhan jixenyyd amzaltanuudai uşar baidal dotor bardam hairxuu hanalnuud, amzaltanuudaa hairxahan paraadai manifestaaciin hanalnuud, manai daisadai xysii segneze mededeggyi hanalnuud, өөhediingөө xysii xeteryylen segnexe hanalnuud bi bolzo gardag ba baha ede bygediin yre bolzo gardag politikan hoxordolgo garza yzegdedegenь gaixaltai bişe baina“.

Poliitikan hoxordolgo bolbol olonxi paartin organizaacanuudta jyriin baidal bolşoo. Manai Exe oronai daisad germaaniiin faşiistnuudhaa ba japoonai imperialiistnuudhaa exleed trockiistnuud-baruunaixid ba SSSR-te kapitaliizmii texeriyylen bodxooxii oroldogşod eneeni xereglexe jabadalaa huladxaagyi. Ede xara boguud bulai buzarnuud negedeze, өөhediingөө xoroto xadxuuraa bolьşeviiguuta esergyy, xydelmerişen ba tariaaşanda esergyy, manai oronoi byxii azalşanda esergyy şiglyylhen baina. Olon paartin organizaacanuud bolbol өөriingөө idioot-dyngiөө ybeşenei—poliitikan hoxordolgiin ba oholnazagai baidalai kapitaliis xyrieelgii segnexegyi jabadalai geneer, genete deeree orogdoşohon bainan baigaa teed mynөө edener xadaa, eneeneigee tyleө xatuugaar tyleze halaxa baina.

Moskvaagai ba Leeningraadai paartin organizaacanuud bolbol angiin teneselde xatuuzaiaa bolьşeviig otriaaduud myn. Tiigebeş daisad xesyyberxeer bejedee bag uglaza ende şurgan orhon baina Edener xadaa, ende zorgooroo oroxo ba bideniii gutaaxa buzarlaxaa oroldohon baina. Xyn tyreltenei tanarxaixanuuda ene bazagai muuxai oroldolgo bolbol Moskvaagai ba Leeningraadai bolьşeviiguudai nigta ba bexi zagsaalii biaxanaars huladxaza şadaagyi, tiime baigaa xalaa Japoon-Germaaniiin trockiistnuud ba baruunai bulainuudii eliryylen gargahanai hyyleer, bidener өөhediingөө negeş sekyynde huladgyi bainabdi.

Manai Exe orono xorotoi ba mexeteinyy ner bolbol sesen uxaarmag sedxilei ba xuurşiin bagii өөhediingөө yndөө. Edener xadaa gazar deegyy xorotnuud mete mylxin hlimehee, byri xursa, remzetei boloja. Tedxorgodoo haa xershaa, xerş bollaguu bygedeeree eliryylen daxa ba tedenei to proletariiin revoliyysa helme buuxa gezə nedeg.

Eneeni batalan, noi xyse şadal, mana xerem, edeenei bodol belen baihan jabada Mosvaagai paartin kciin dooro zaagdahnyy soo xaruulagda

„Soveed Xolboon nai ani bejii xorolraa yrgenen terroriis versiantnuud, şpioonmarş xuira ygei, xalgyi; diversiantnuud, nuudii bidener xun xitedeniii SSSR-te bail

...UTUUNUUDAA USADXAŻA, MYRII-...ØDØØ ILAXIIN TYLØØ TEMESEXE

...ga. Sagaan-Uuliin somonoi Markiizovai neremzete kolxooz...ol malazal ba byxii aza...aa xygzyylze, erxim zişee...kolxooz bolxiin zorilgoor ...oşiilovoi neremzete kol...toi (Urda-Agiin) socialiis ...iisøegei doogovor 1937 onoi ...elь harada batalhan bai...

...arkiizovai neremzete kol...oi mynøø baihan baidal...ıь xaraad yzexede, azal ...elmeridenь uşarhan dutuu ...la zyilnyyd olon baina.

...36 onoi ybehe kuriaalgiin ...e, xydelmeriiingøø bii by...ysii zyb myrøør, hainaar ...ileze şadaagyin uşarhaa, ...e abalgiingaa tysebøø zyb... 26,5 proceent dyyrgehen ...aa. Ene şaltagaan deere...10 garan mingan malanь ...e tezeeleer dutaad 10000 ...n tyxerigei ybehen ba bu...ldeb tezeel xudaldan abza, ...yyrgyi jixe gai garzada ... Eneenhee gadana, malai...baira ba xaruuhiinь zoo...nigei zaabariin johoor em...e şadaagyin gemeer 20 ...n tolgoi tomo yxer, 70 tu...tyl yxyylhen baina. Ene ...oor bol maldaa xaldabari...beşen delgeryylxe ygeen ...e muusa temesedeg, my...xyrter malai yxeere bariaa ..., eldeb ybeşenøør yxehen ...t kolxooz şadaraa tala dai...xajazarxiood baina. Enenь ...l malai bilşeeri deere ...

...ıbarai tarilgada aixabtar ... beledxeltei baihanhaa, ...tarigdadag şeniice ba jaa...n tarilgada oroi orohon ...eeliiin 30-nai yder arai ge...gektaar tarisad baihan). ...ovioosoi yrehe dutuutai ...anhaa tarixa tysebøø dyyr...gyi. Gadana, kartaabxiin ...egyi.

...37 ondo 9 ondoo eldeb ba...anuudii (malai ba xynei ...iin) barixa johotoi, tereen...4715 xeheg modo (berev...), 413 kyybmeetr kiioos be...exe tysebtei aad, negeş xehe gii beledxeegyi. Myn poskoodoi modo beledxel ba barilganь odoo xyrter zaxalaagyi.

1936 onoi olzo xubaariiin toosoogoor kolxoozniguudai abxa jyymiinь, ilangajaa myngiinь mynøø xyrter xysed ygeze şadaagyi. Eneen deereheenь kolxoozniguudainь dundaxi azalai discepliine hularhan, xydelmerinь emxi muutai boloo. Baha azalai xyse abxagyi (doxolon ba hoxor) geşyydenь (Dariima Naşanai g. m.) ogto xereglegdexegyi, ton muu baidalda baidag. Tyrgen ybeşeneør ybedehen kolxoozniguudai argalalgiin gazarta oşoxiinь unaa ygedeggyi zangşaltai.

Somonoi exin şatiin hurguulida huralsaza baigaa, Markiizovai neremzete kolxoozoi xyygedei baira baidal ybelei sagta aixabtar xyiten baihan. Ediee xooloor yrgelze dutaza baihan. Eneen deerehee şaltagaalaza, mynøø olonxinь eldeb ybeşende nerbegdeze baina.

Malai argaşan komuniist Bagçiişev gegşii „azal xenegyi“ geze, xudal xuurmagaar faaktalaza, gazaalan yldehen baina. Gansaş ene bişe, xydøøhøø orohon aad, azaldanь toxiooldood baihan dutuu dundanuudiinь kriitikelen eliryylxe zorilgotoi komuniistnuud ba jyriin xynyydii (propagandiist Xorşonoo ba busadii) gazaalxa ba xabşaxa jabadalii pravleeniiin tyryylegşe Dugar-Zaboon gegşe, øørøø oroldodog.

Ene xaruulagdahan dutuu dundanuud bolbol xeneiş medexeer kolxoozoi azaxuiji socialiis johoor xygzyylxe zorilgii buzagaigaar xoişo tataxa bolno. Ene tula, paartin ba soveedai organizaacanuudai edibxiten, Markiizovai neremzete kolxoozoi byxii niite geşyyd ede dutuunuudaa usadxaza, Voroşiilovai neremzete kolxooztoi batalhan socialiis myriisøegøø ilaxiin tyløø temesexe johotoi.

Onoonski.

„SSSR N—170“ flaagmanai koraabliiin komandiir, Soveed Xolboonoi geroi M. V. Vodopjaanov (zyyn taladanь) ba myn koraabliiin xojordoxi pilood, oordento M. S. Baabyşkin gegşed Moskvaagai aerodroom deere niidexiingee urid baihanai zurag. (Sojuuzfoto).

MOSKVAAGAI GAZEETANUUD HAA

Beloryysiin SSR ei Akadeemi nauukiin erdem-şinzelelgiin toorfiin instityyd bolbol, toorfoor xydeldeg traaktorta xereglexejee xyngen janziin gaazogeneraator zoxioobo. Şine janzlin gaazogeneraatorii turşaza yzexede, hainaar xydelbe.

(„**Praavda**“).

* * *

Daalьno Vostoog xizaarai tymer zamai „Raassiipnii paadьd“ geze halbari deere xydelmerildeg xynei arван dyrbetei Griişa geze xybyyniiinь morioo bederze jabataraa, şugii dunda xorgodood baihan Japoonoi, buutai soldaadii xarazarxiba. Griişa xybyyn hazaza baihan Japoonoi xazuuda argaaxanaar holzorzo oşood, buugiinь şyyrze abxatai zerge, buunai zadii tere soldaadai seezende tulgaza „by xydel“ geze şangaar komaandalba.

Çaasai tuxai bolood, Griişa, Japoonoi soldaadii zastaaviin naçaalьnigta asarza tusaaba.

(„**Izveestija**“).

Gurbadugaar taban zilei aswvdalnuudii zybşen xelselge

Oovosçiin yrehe kolxoozuudta jixeer xereglyylxe

Gurbadugaar tabanzilei tysebii zoxioolgii daşaramduulan nege xedii duradxal oruulxaa xyseneb. Edener kolxoozoi oovosçiin azalda xabaadana.

Oovoşçii erxim soortiin yreheer tariza, tereeniii saaşadaa niitiin xereglelde zoriuulxahaa baitagai ilangajaa eneenei urdahaa xoişo oovoşçiin azalaar ogto azallaagyi buriaad kolxoozuudta oovoşçi tariuulxa asuudalaar xeng honirxozo, jamarş xydelmeri xeegyi baigaa.

Manai kolxoozii abaad yzeehaa, oovoşçi tarixii xeden sag haa xoişo xysedeg baihanşhaa hain soortiin yrehegyi deerehee oovoşçi tarilgiin xydelmeriii hainaar tabiza şadagdaagyi baina.

Saaşanь, xerbee oovoşçii taridags kolxoozuudii xaraxada kystaar johoor azalladag, oovoşçi tarixa ba tereeniii bolbosoruulxa maşiinagyi.

Gurbadugaar tabanzilei tysebii zoxiooxodoo BMASSR-ei Gazartariaalangai arkomaad geeşe soortoto yreheer kolxoozuudii xangaxa ba oovoşçno staancanuudai tooji oloşoruulxa xeregte onso anxaralaa tabixanь şuxala baina.

Udaaxi şuxala asuudal—oovoşçiin azalii mexanizaruulga bolbo. Ilangajaa manai kolxoozuudai taridag kartaavxadas togtozo xeleehaa, eneeniii azallaxa maşiinagyi şuu. Myn kyltivaatargyi. Ene xadaa burtag ybehenhøø halgalgiin negen şuxala maşiina talanь ede bygede şuxala asuudalnuud gurbadugaar tabanzilei tyseb zoxioolgiin negen şuxala provleema bolon xaraalagdaxa johotoi.

C. Dorziin

Sutain somonoi Jerbaanov kolxoozoi tyryylegşe.

SSSR sooguur jabaxab

Ulaan-Ydiin PVZ-ein 66 dugaar exin şatiin hurguulida hurgagşaar xydelze bainam. Main 26-ai yder hurguuliiingaa xeşeelii dyyrgeze zunaigaa amaralta abbab. Ijyyliiin negen boltor endee goorod soogoo badaaça deere amarxa bainam. Amaraltiingaa ydernyydii jixe xyxiyyn sengyyneer amarxa zorilgo yninhøø xoişo tabihan xym, teremnişji hanaaşaaram byteze baina.

Bi mynøø ijyyliiin negenhee Erkyy, Sverdloovsk, Moskvaa, Leeningraad xyrter nege hariin torşo dotor jabaza, SSSR-ei Centraalin gooroduudii xaraza, jixe jixe faabrig zavooduudii, jixe hurguuliuudii, bişeş olon yzeegyi jyymenyydee yzeze xyxize sengeze jirexe zoltoi bolbob. Ene zorilgodom baihan hurguulim ton jixe tuha xyrgebe. Xojor hara xaxadaigaa salin abaaş haam jabadalai gargaşiin mynge ygebe. Iigeed baixada, xysed hainaar amaraltaa yngergexe argatai boloo geeşeb.

Bi mynøø ene jixe goorooduudaar jabaza jirexe geze hanaxadaa dosoomni bagtaşagyi bajar tyrene.

Jirexe zileingee hurguuliiin huralsalii, ene zileixide oroxodoo byri şanartaigaar jabuulxab geze bataar hanaad jabanam.

Staalin Konstituuciin 119-dexi zyileør xaraalagdahan amaraxa erxejee iime bardam sengyygeer edelexe hanaatai bainam.

A. Xartaanova.

420 Piooneernuud laagerta garxanь

Muxar-şiber. Mynøø zun 420 piooneernuud rajoonoiba kolxooz xoorondiin laagernuudta garaa baina. Laagerai neelge ijyyniiin 25-haa bolno. Mynøø piooneernuudai baixa laagernuud helbigdeze dyyrexee baina.

C. Nimiin.

xydelmerişenei nege duhai aa byriiin tyløø SSSR-ei ad bolbol şpioonuud ba ersaatnuudai pyyd suhaar luusaxa geze Moskvaagai fereence bolbol paartiin traalin Komiteedii ba maudaridagşa bagşa ba nyxer liniii naiduulna“.

aartin organizaacanuudai onoi zorilgo jyyb gexede, aadiin razveedkalalgiin ganuudai xoroto-diveersen şpioon xydemeriiin zorilgodtai, praaktika ba teexni-i komuniistnarii nariaar lsuulxa „xydelmerişen ba aaşanai socialis gyrende gyy øøhediin hyidxelei xyneriii jamarş uçaastog deejamarş foormoor jabuulaaнь, aradai daisadji endyy igeer ba sag soonь tanin xo ba butasoxixo jabdalda nuniist byrnii hurgaxa (Mosagai konfereenciin rezoliyyee) jabadal bolno.

Moskvaa ba Leningraadai nfereencenyyd deere xegdeudaadaxi gol şuxala tobşoonь jyyb gexede, paartin lelmeride baigaa jixexen dudundanuud tuxai Çentraakomiteedai Pleenymei zaabarii gyised oilgozo abxa jabadal bolno. Soveedtø esergyy trockiis baruunai xorologşod diversaas ntnuud ba şpioonuud øøhediingøø xoroto, muuxai tysebii gyisedxen bejelyylxe erxe baidalii xelseengyi xyngedxexe ede dutuu dundanuud bolbol Moskvaada ba Leningraadta huuri olhon baigaa. Ende xadaa, paarti dotoroi demokratiii ba samokriitikiin priincebyyd ebdegdedeg hen Ene şaltagaanaar, paartin oorganuud ba paartin oloniite xojoroi xoorondoxi xolboon dutuu tabigdahan baigaa.

Konfereencenyyd bolbol Moskvaa ba Leeningraadai organizaacanuudai xydelmeride baigaa dutuu dundanuudii şiidxexii johoor eliryylen gargaza, edeniii darii usadxaxa todorxoi xemzee jabuulganuudii xaraalahan baina.

Ede xojor konfereencenuud bolbol gansal principiaalin bai haaraa bişe, myn xereg bytøøxe ba emxitei talaaraa gai amşag baihan baina. Ede bygede xadaa, gorkoomuudai toosooto elidxelnyydei daguulan xeleg-dehen ygenyyd deereş, myn udaridaxii oorganuudai hunguulinuud deereş xaragdahan baina. Yge xelelgen bolbol yrgen samokriitikeer ba ediee surtalai deede xemzeede yngerhen baina. Samokriitibe bolbol delegaaduudai heremzii yrgehen, daisadai buzagai xydelmerinyydei foormo ba meetodii eliryylen gargahan, biyrokraadzaşahan xereggyi xydelmorilegşedii eliryylhen baina. Gadana, samokriitike bolbol gorkoomuudai xydetmeride baigaa dutuu dundanuudii eliryylxe jabadalda (dutuu dundanuud ton olon baigaa) ba edeniii usadxaxa xemzeenyydii xaraalaxa jabadalda şiglyyleg dehen baigaa.

Udaridaxii oorganuudai hungaltanuud jamarş jaaral tyrge delgegyigeer ton emxiteigeer yngerhen baina. Kandidatuurii debyylxe ba segnexe jabadalai yndehe huuri deere nyxer Staanai xelehen xojor şuxala onso øøre temdeg tabigdahan baina: negedexi temdeginь-poliitikan, bişeer xelexede dursagdagşa nyxer poliitikan naidabarii xer bejelyylze şadaxa bainab, ba xojodoxi temdegiinь xeregiin, b. x. dursagdagşa nyxer gorkoomoi xydelmeride xereglegdeze xer bolxoor baihaniinь bolno. Ede temdegyydii xytelberi bolgozo moskavaagai ba leeningraadai bolьşeviiguud oruulagdahan kandidatuura byxeniii tus tusatanь nariaar şalgahan ba egeel enenь, gorkoomdo hungagdahan nyxedyydei bultadaa şaxuu hungagşadai olonxiiinь duuji abhanai şaltagaan bolzo ygehen baina. Moskvaa ba Leeningraadai goorodoi paartin organizaacanuudai oorganuudai tedende etigegdehen ynder deede poliitikan naidabariii xysyylxe ba paartin udaridalgii zorilgonuudii xyndeteigeer bejelyylze şadaxa baihaanii gorkoomuudai hungaltiin niuusaar duugaa ygelgiin johoor konfereencenyyd deere iime negen hanaltai baihan jabadal jyynheş ylyygeer xaruulza ygene. Ene zorilgonuudiinь tonş jixe ba xariuusalgatai.

Paartin xydelmeriii şinedxen baiguulalga zybxen le exileed baina. Paartin exin organizaaca byxeniii, tereende predaatelь, şpioon ba xorologşo byxenei tolgoigoo buta soxizo unaxaar ba tereensoo Leenin—Staalinai paartiin ynen xybyydenь xatuuzan urgaxa ba bolьşevizmiii şudalxa, manai paartiin dabagdaşagyi xerem bolgoxo şuxala. Paarti ba zasagai azaxuin ba oborooniin xemzee jabuulganuudii nariaar ba tyrgeer dyyrgelgede, daisanuudai xorololgiin xoişolongiii tyrgøør usadxaxa jabadalda paartin oloniitii elsyylxe, komuniist byxenei xydelmeriii, tedenei paartigyişyydli xer zergeer tolgoilozo ba øøriingøø xoinohoo daxuulza jabahan deerehee segnexe şuxala. Komsomool ba profsojuuzuudta exilxee baihan toosoo—hungaltiin suglaanuudii yder byride udaridaxa jabadalii xangaxa zuuraa, exin organizaaca byxeniii ba komuniist byxeniii soveeduudai oirtozo baigaa hungaltada beledxexe şuxala.

Staalinai Centraalin Komiteedta ynen sexe baihan Moskvaagai ba Leeningraadai bolьşeviiguudai, şine hungagdahan gorkoomuudaigaa udardalgaar paartin byxii halbarinuudta, azaxuin ba kylьtyyriin baidalda zişee xaruulxa ba tereegeeree manai paartiiin xytelxii organizaaciin yyrgejee yşøø nege daxin xaruulxa baihandanь hezeglexe jyme ygei baina.

Ispaaniiin tyleelegşe Vaioogoi noota

Ženeeva, 1. (TASS). Ysegder ydeşelen ispaaniiin tyleelegşe Alьvarees deelь Vaioo, germaaniiin koraablinuudai zyghee Alьmeeriii boombodohon tuxai noota bişegii Liige naaciin generaalin sekretaarь Avenoolьdodo bariuulba. Yşee, 1936 onoi nojaabriiin 27-noi yder Liige naacada elьgeehen telegraama ba dekaabriiin 11-nei yder Liigiin soveedte elьgeehen medyylge soogee, gadaadiin derzaavanuud ispaaniiin yimyyleeşentei dalai deere nairamdan ebsexe boloo geeşe haa ulasxoorondiin jixe tygşyyril yydxeze magad baihan teeşe Liige naaciin anxaralii xanduulhan baigaab geze Vaioo eeriingee noota bişeg see hanuulba. Baha Loondonoi komiteedai zyghee dalain kontreolь xinamza jabuulxii germaaniiin floodto daalgaxadanь, ispaaniiin zasag bolbol aangliin zasagta elьgeehen ncota bişeg dotor agreesiingaa jabuulga germaaniiin floodoi yrgelzyyleze bolxo baihan tuxai hanuulhan jym. Ede hanuulganuudai zyitei baihaniii faaktuud batadxaa.

Germaaniiin koraablinuudai zyghee Alьmeeriii boombodohon uşarii todorxoiloxo zuuraa, Vaioo bolbol respyyblikiin samoliooduudta esergyy „tusxai xemzeenyydii“ abalgaar zanahan germaaniiin koontr-admiraal Feeşeliiin main 29—nei bişeg tuxai hanuulba. Feeşeliiin bişeg xadaa yimyyleeşenei ezeleed baihan poort deegyyr respyyblikiinxinei samolioodai niideze razveedkalxa (tagnaaşalxa) jabadalda germaaniiin seregei koraablinuud haad xexenь gehen udxatai bolno. Ispaaniiin oborooniin ministeerstvo bolbol Feeşeliiin preteenziii arsan buruuşaaxa zuuraa, Loondonoi komiteedai zaabariiin johoor erjehee 10 miiliiin gazarta kontrolь xinamziin xydelmeri jabuulza baihan germaaniiin koraablinuudai oiro respyyblikiin samoliooduud xyrexegyi geze naiduulhan baigaa.

Myn tere yderei dyyrexe bagta lviisa aral deegyyr niideze jabahan respyyblikiinxinei xojor samaliooduud germaaniiin linkoorto buuduulhan baina. Terenhee xoişo ajaar 24 çaas yngereed baixada, respyyblikiin samoliooduud germaaniiin linkoorii „gente boombodobo“ gehen xuurmag barimtatai medeeselii germaaniiin zasag tunxaglaad baina geze ispaaniiin tyleelegşe temdeglebe.

Germaaniiin eskaadriin zyghee Alьmeeriii boombodohoniii byrin tyges todorxoilood Vaioo bolbol iize medyylbe: „ispaaniiin zasagai daalgabariaar, Germaaniiin uhan seregei agreessiin hengergyi muuxai şine aakt tuxai ton jaaraltaigaar medeesenem.

Bejee daangi syveeren gyrende esergyyseze xegdehen ene agreessiin aakt bolbol ulasxoorondiin erxe ba xamaaralsaxagyin xelseenhee yndehelhen ujalganuudai baihaar baitar Ispaani dotoroi konfliiktde seregei xyseer xamaaralsaza orohon Germaani ulasai floodoi xamag gem gainuudhaa egeel jixe gem gai myn geeşe.

Germaaniiin zasagai ene aaktanь tusagaar tygşyyriltei xereg bolxo deerehee, myn germaaniiin şine şine koraat linuud Dundada dalaida elьgeegdee geze oficiaalin medeesegdehen deerehee ispaaniiin zasag bolbol ene baidal teeşe tanai an xaralai şuud xanduulaad, Liige naaciin geşyydei mederemzede ene noota bişeg xyrgexii guina“ gebe.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-ai medeeselnyydhee)

Biskaajiin froont

Biskaajiin froontiin urda seektorto Larrabeesya Amyyrioo rajoondo baihan yimyyleeşenei poziicii respyyblikiinxin jixe xyşeteigeer şaxaba. San Pedroo rajoondo respyyblikiinxinei dobtolxodo, yimyyleeşen tyryy okoopnuudaa orxizo zugadaad, ton olon seregei xeregselnyydii buliaalgaba. Main 30-nai hyni Larrabeesya rajoondo respyyblikiinxin yimyyleeşenei şuxala poziicouuudii buliaan ezelebe.

Respyyblikiinxin bolbol main 30-nai ydeşelen, Balьbaao goorodhoo zyyn urda Penьjaa Lemooniin rajoondo baihan yimyyleeşende ataakalan orozo, tedenei okoopnuudta tulatar uragşaa dabşaba. Lemoona—Xanuuriiin xargii deere baihan gurban dereevengyyd respyyblikiinxinei garta orohon baina.

Biskaajiin froontiin xoito seektorto respyyblikiinxinei poziicii ataakalxa gehen yimyyleeşenei zabdalga gederge soxigdobo. Yimyyleeşen goritoixonoor garzataad halaba.

Centraalin froont

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, Madriidhaa baruun xoino baigaa La Graanxo goorodto respyyblikiinxin dailan orobo geze main 31-nei yder generaal Miaaxa zurnaliisnarta medyylhen baina. La Graanxa goorod soo xan korooliiin xuuşan ordonii toirood daisaldaan bolzo baina. Respyyblikiinxin mynee Balьsaiinii ataakalza baina. Teden La Graanxahaa Segoovi teeşe oşohon xargiidaxi Seerro de Kabees dabaaji ezelen abba geze generaal Miaaxa medyylnen baina.

Respyyblikiinxenei aviaaca bolbol main 30-nai yder Gavadaraamiin rajoondo yimyyleeenei okoopnuudii olon daxin boombodobo, ygleenei 5 çaasta xegdehen tyryyşiin boombodolgodo 18 istrebiitelьnyydei ydeşelgetei 24 boombodooşo samolioduud xabaadahan baina. Hyylşiinь boombodolgo ydeşiin 6 çaasta bolzo 14 istrebiitelьnyydei ydeşelgetei 17 boombodooşo samolioduud xabaadaba. Ene dobtolgonuudai negendenь respyyblikiinxinei 7 istrebiitelь samolioduud bolbol germaaniiin 3 „Jyynkeers“ samolioduud ba italiiin 15 „Fiat“ samolioduudtai dai geze oroo.

Tymeer zamai elь Espionaar gezeştaanca deere respyyblikiinxinei samolioduud yimyyleeşenei beegnerээd baihan seregyydii boombodobo.

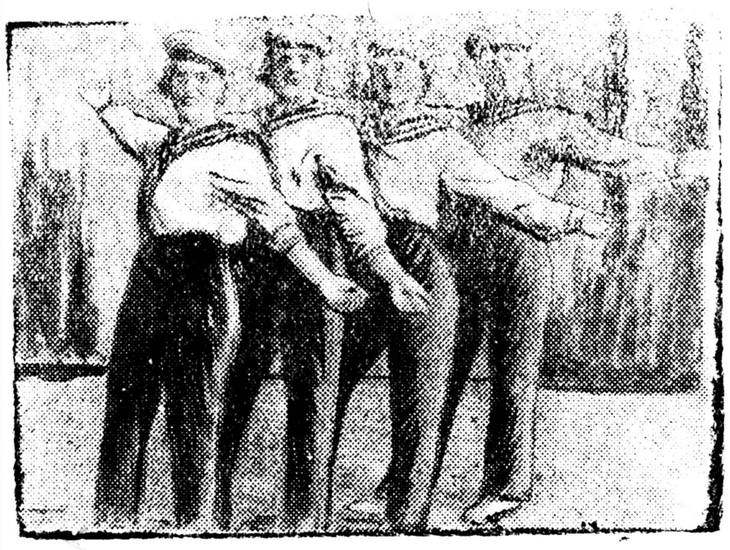

Buraad-Mongoloi xamtara lai ulaan aarmiiinxidai oli mpiaada deere komandiirnuudai hamagad uhanseregeixi dei taanca naadaza baina.

Xynde azyiledberiiin Arkomaadta

Xynde azyiledberiiin Arkoom nyxer V. I. Mezlaaugai zaxiraltaar Donbaasai, Staalinai neremzete metaluurgiiin zavoodai direektor ujalgahaa syleelegdehen nyxer Riazaanov metaluurgiiin azyiledberiiin Glaavna ypravleeniiin naçaalьnig bolgon tomilogdobo.

Metaluurgiiin azyiledberiiin Glaavna ypravleeniiin naçaalьnigai orologşo ba axalagşa inzeneerte Kyzbaasai Staalinai neremzete metaluurgiiin zavoodai texniis direektoroi alban haa syleelegdehen akadeemig I. P. Baardiniii tomilobo.

A. S. Tooçinski gegşe, metaluurgiiin azyiledberiiin glaavna ypraavleeniiin axalagşa inzineerei ujalgahaa syleelegdeed, Magnitogoorskiin, Staalinai neremzete metaluurgiiin kombinaadai axalagşa inzeneer bolgon tomilogdobo.

Fizkylьtyyrii xytelberilenegyi

Muxarşiber. Aimagai fizkylьtyyriin soveedai tyryylegşe nyx. **Oleennikova** gegşe fizkylьtyyriin xydelmeride ogtoş anxaralaa tabinagyi.

Aimagaingaaş ceentrte fizkylьtyyriin xydelmeriii emxidxeegyi deereheenь zaluuşuud ton emxigyigeer amaraltaa yngergene. Janvaarь ba fevraalь haranuudta xexe xydelmeriiin tyseb zoxioohon saghaa xoişoxi haranuudta xexe xydelmeriiin jamarş tyseb ygeigeer orxihon baina.

Aimagai fizkylьtyyriin soveed fizkylьtyyriin xydelmeriii oiriin sagaa haizaruulxa xemzee abxa ujalgatai.

Stepaan Biçyyrskii.

„Xaninuud“

Leenigraadai Leeninei oordento kinoostyydiiin brigaada Naalьçagta jirebe. Ene brigaada bolbol, „Xaninuud“ geze duugardag şine fiilьm fotograafilan buulgaxa baina. „Xaninuudai“ scenaariii Tiixonov ba rezisoor Arnştaam gegşed bişebe. Fiilьm bolbol, Sergei Miroonoviç Kiirovte zoriuulagdahan ba Kavkaazai arad zonoi axa dyygei barisaa, soveed zasagai tylee tedenei temesehen temeselii xaruulxa jym.

(„Praavda“).

Oomskde uhan yjerlebe

Irtiiş myrenei uhan, zarim gazartaa daambii (xalxa) symelze, ijyyni 1-de Oomsk goorodoi gudamzanuudta garşaba. Dooro gazarta baigaa Leeninsk rajoonoi byxii gudamzanuud ba bişe bişe gazarnuud uhanda abtaba.

Uhanda abtahan gudamzanuudai zon goorodoi ynder gazarta nyylgegdebe.

(„Izveestija“).

1937 onoi xojordoxi xaxadta moziin gazeetanuudai zaxilga jabuulagdaza baina

„BURIAAD-MONGOLOI YNEN“

(YDER BYRI GARDAG)

Zaxixa yne:

6 harada 15 t. 3 harada 7 t. 50 m. 1 hariin 2 t. 50 m.

„BURIAAD-MONGOLOI PRAAVDA“

(YDER BYRI GARDAG)

Zaxixa yne:

6 hariin 15 t. 3 hariin 7 t. 50 m. 1 hariin 2 t. 50 m.

„BURIAAD-MONGOLOI KOMSOMOOL“

(HARADAA 10 UDAA GARDAG)

Zaxixa yne:

6 harada 6 t. 3 harada 3 t. 1 hariin 1 t.

Sojuuzpeçaati, byxii pooçliin tahaguud, bişeg zeegşed—aagentnuud ba gazeeta taraagşad zaxil abana.

GOORODOI HONINUUD

Ulaan-Ydiin amaraltiin gerte

Ulaan-Ydiin amaraltiin te zunai sezoon neegdeze, aledberiiin oronuud, alban zar, kolxooz ba sovxoozui erxim udaarnig, staxaanov xamta 170 xyn amaraza ba

Şilei zavoodhoo 15 PVZ-hee 14 xyn, tymer za Ulaan-Ydiin depooheo 10 Tarbagatain şuluun nyyrnei şaaxthaa 24 xyn bii.

Amaragşadai baidal zoxihain. Erxim staxaanov udaarniguud amarhana hyylde dyyren xyse şada bolzo, xydelmeridee oroxobyri hainaar xydelmerii tulada bejee „remoonto beledxeze bainad.

Fydbool ba vol booloi myriisee

Mynee Ulaan-Ydede fydloi ba voleibooloi myriisexaluun yje. Fydbooloi mysee PVZ-n stadioon deere, leibolooi myriisee „Dinaamtalamai deere yngergeze na.

Xamtadaa 19 komaanda dana. Komaanda byride 6 Ene yjede tus komaandn jixe hain naadana.

Iyyniiin 5-nai yder „Dimo“ ba PVZ-n „Lokomot komaandanuud finaalьna gesxelei) uulzalga xexe.

Myn 6-nai yder fydloor goorod soo tyryy zoezelxiin tula şilei zavood tymer zamai poolkiin kommandanuudai xoorondo fydbomaatç bolxoo baina.

D. Lubsana

ZIZEG HONINUUD

Yndehenei teaatrta

Buriaad-Mongol gyrenei dehenei teaatrai bii bolzo tohonhoo xoişo taban zil honoi hain yderlelgii yngexe tuxai komiisa tomidobo.

Şoniin 5 gylegii alab

ULAAN-ONON. Tabtaar somonoi Jerbaanovai nerente kolxoozoi geşyyd Erdenba Magsarai gegşed şabaxyndiihee, nyxendee baihanniin 5 gylegedii alaza xoibo. **Şimedserenei**

Zahabari

Ysegderei noomerei **„Ispaanidaxi uşaralnuud“** gehen xojordoxi niuurhaa 3-xi nita yrgelzelhen baigaa. 3-xi niuurai yrgelzelei xodoxi koloonkodo deerehee myrhee „... emxidxexe jablii ulaanaar jubuulhan bageze alduu garhiinь „...**exexe jabadalii udaanaar buulhan baina“ geze un**xeregtei.

Redaakc

Xariuusalgata redaak
G. BELЬGAAJ

MYNGEDER

„PROGREES“
KINOODO
Gobsek

„EROEM“
KINOODO
Jixe goorodoi gainu

Noomer gargagşa C. NIMIIN Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BAIASSR-ei nuut. axyil-iin tipograafi. Ypolglavlii